
◆ ST. OLAV ◆

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrd Undset, Lars Eskeland.
ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 4 - OSLO - TELEFON 23743

INNHold: Sankta Sunniva. — Roma — den evige stad. — De tyske katolikker og Østerrike. — Grunnstensnedlegning i Liverpool-katedralen. — Ungdommen av idag — — Svenske helgenlegender. — Bokanmeldelse. — Pastor J. Recktenwald 60 år. — 90-årig trosfelle. — Herhjemme — og derute. —

RETT + OG + SANNHET

Sankta Sunniva.

Festdag: 8. juli (Seljumannamesse).

På fedres tun der stille strømmer
en minnets kilde sølverklar,
og ved dens bredder Saga drømmer
om hvad vårt Norge engang var.
Ak, mangt et navn som før har funklet
som varder over hav og strand
har skoddens tåkeslør fordunklet
og skjult i glemsel for vårt land.

Men Gud skje takk, nu tåken viker:
I vårens glans står fjell og fjord.
og frem av minnets dybder stiger
de navne som var glemt i Nord.
Nu, Sankta Sunniva, vi minnes
på ny ditt navn med takk til Gud.
Ditt liv, din død var en heltinnes
i nådens gylne helgenskrud.

For hedenskapets gru og velde
fra Erins kyster over hav
du søkte op mot Statlands fjelle.
og fant dig der en martyrgrav.
Og for med evig glans å hedre
den fromme martyrskares tro
blev Selja gjort av våre fedre
til bispestol og klosterbo.

Og sekler svant med lys og skygge,
mens Seljas helligdom blev glemt,
og glemt blev de som der fikk bygge
sitt liv med bønn og klokkeklemt.
Men ennu havets dype bulder
som orgelbrus om øyen går,
hvor under fjellets høie skulder
de gamle klostermure står.

Se, Sankta Sunniva, nu lever
ditt minnes glans i Nord på ny,
hvor fedres salmetoner bever
med fager klang i bygd og by.
Ditt gylne skrin har voldsmenn røvet
men i vår trosvårs fagre gry
har Moderkirken reist av støvet
den gamle bispestol påny.

La fedres dyd og dåd ei glemmes,
hvor nordmenn eier hus og bo,
og be at Kirkens gjerning fremmes
til vekst for våre fedres tro —
med lys og helg for livets gleder.
med trøst for sjelens sorg og savn,
vår Frelsers navn til evig heder,
vårt norske folk til evig gagn.

R. Kjelstrup.

Roma — den evige stad.

Av Ingeborg Boye.

I disse dager drar pilegrimene mot Rom.

Det vekker minner om gamle tider, da de vandret botferdige på sin fot den lange vei, støvete og trette, men lengsels og håpefulle for å møtes på via Appia og gjennom porta San Sebastiano nå frem til underet — Roma eterna.

Den evige stad — de døde tiders levende by, hvor de gamle stener fremdeles lever og taler sitt mektige sprog.

Nu kommer pilegrimene som sorgløse nutidsmennesker i ekstratog til stazione Termini. Støvet og trettetheten følger ikke lenger i disse skarers spor inn til Rom, men kanskje sitter heller ikke lenger alltid ved deres side i de makelige kupeer de gamle skarers tro følgesvenn, lengslen og håpet. I nutidsdrakt bærer kanskje ofte denne person navnet nyfikenhet.

Toget, som tar dagsmarsjenes strev fra våre dages pilegrimer, arbeider sig tungt frem mot Rom.

Hvad er det, som reiser sig høit mot himmelen — en by? nei, ingen by, ingen rekke av hus, ingen anelse av den uro, som alltid ligger i luften om større byer. Fritt og alene, men høit i den klare luft hvelver sig en kuppellignende masse, — det må være et bjerg, en underlig formet klippe.

Ja, det er en klippe, det er Petrus, San Pietro in Vaticanos kolossale kuppel, som tegner sig høit mot himmelen — lenge før man ser noget annet av Rom.

«Du er Petrus — og på denne Petrus skal min kirke grannes.»

Men klippen dukker ned igjen, og toget ruller inn på stazione Termini, inngangen til det moderne Rom, som har lagt sig tett op til oldtiden, Diocletians termer.

Den, som for første gang kommer til Rom, og hvis fantasi Diocletian ikke straks får tak i, han kan nok en tid innbilde sig, at han fremdeles lever i nutiden.

Men den dag går han gjennom via San Giovanni in Laterano og stanser ved en eiendommelig liten kirke, som ligger en god del under gatens nivå.

Kirken er av forholdsvis ny dato til romersk å være, den er bare fra år 1108 efter vår tidsregning. Men stjernen i Baedeker lokker.

Og det almindelige nutidsmenneske går ned trappen og inn i den lille, tilsynelatende så almindelige kirke — til romersk å være.

Hvem kommer så ut igjen fra den grå lille kirken?

Ak, ikke det samme menneske — nei, en bergtagen, en, som har merket Roms underlige makt, en, som har følt historiens grep og sett tidenes sammenheng — en, som har hørt stenene tale.

Men turistene går altså ned trappen.

Med hvert trin han fra gatens nivå stiger ned mot San Clemente, den lille kirken, fjerner han sig uten selv å ane det fra nutiden.

Inne i kirken er tidlig middelalder, halvmørke, røkelse og blomsterduft, barfotmennesker, fromt knelende menn

og kvinner. Herlig mosaik fra det 12. århundre. Det skjønne maleri av korsfestelsen med Johannes og Maria over alteret i en nisje — og på altertrinet en dypt hulkende ung munk.

Det er ikke til å komme fra — det er en annen tid — en annen ånd.

Men at denne ånd er en makt, større enn nogen han kjenner utenfor disse murer — i nutidens lys — det kan turistene ikke undgå å merke.

Og med undren minnes han sin historiske barnelærdom om den mørke middelalder med dens overtro. Overtro — tro — hvad er det, og hvor er forskjellen?

«Nisser og dverge borer i bjerge.»

Javel, for barn og barnslige sjeler er de kanskje en overtro, men en tilårskommen sjel vet, at disse nisser og dverge, de eksisterer — de borer i ens eget lille bjerg.

Såsnart de er flyttet ut av ungdommens eventyrbok, så kjøper de sig en liten hammer og begynner for sig selv i enhver av oss.

Og alle gamle eventyr, sagn og myter — er de ikke utklædte levninger av gamle sannheter, som en død og glemt filosofi engang har kjent som visdom? Sannheter, som overlever de første Ibsenske 20 år, de kan slett ikke avlives. Glemt er gjemt, men ikke dødt og borte.

Men turistene forlater middelalderen og går lenger tilbake i tiden.

Han går ennu en trappe ned.

Og med hvert trin han stiger ned i jorden, later han århundreder bak sig. Han legger gjennomlevede århundreder fra sig som gamle, brukte klær.

Han står i krypten, kirken *under* middelalderens kirke, en basilika fra den første kristentid.

«Denne naive tid,» hvisker barnelærdommen. Denne sterke tid, tenker turistene, som er gått tilbake i tiden og ser de første kristne strømme ut fra katakomberne langs via Appia til Colosseum og under hån og pinsler gladelig dø for en idé.

Vår tid kjenner en annen styrke — den med boksing og fotballspark. For hvilken idé vil den gladelig gå i døden? for krigens idé? og hvilken dom vil vel en senere tid felle over vår tids styrke?

Den gamle basilika fra det 4. århundre bærer med de antike søiler middelalderen på sine skuldrer.

Utgravningene fra 1860-årene har vist oss, hvad Rom her gjemmer av uvurderlige historiske skatter i sitt dyp. Her møter vi ikke bare den første kristentid, nei dypere nede i jordens skjød lever der ennu to svunne tidsaldre.

Basilikaen er større enn kirken over jorden. I det blafrende lys fra sakristanens vokskjerter blir de skjønne fresker fra den fjerne tid så fjerne, men underlig levende. Disse fresker, som basilikaen har gjemt i århundrer og overleverer til vår tid, de forteller den

samme historie om en altbetagende makt over menneskesinnene, som middelalderens herlige kirkekunst og arkitektur over alt taler høilydt om.

I de stille klostre var der plass for mennesker som vilde lære å kjenne en annen side av livet enn den larmende ytre side.

Og turisten fylles av beundring over en klok kirke, som har forstått å organisere en meget menneskelig trang — trangen til å praktisere sin religion. Denne kirke har ro og rum og råd til å leve livet innad.

Men turisten går lenger ned i tiden.

Han forlater den første kristetid og får et glimt inn i Roms keisertid. Han står i Mithratemplets ruiner. I det mørke, fuktige rum skinner lyset fra solguden. Han som læget og frøstet de tungsindige og som sendte sine lysende stråler fra det gamle Persien og helt inn i det overmodige Rom. Han som tvang dette praktsyke overmot til å reise herlige templer for den fremmede gud, Perserguden.

Men op av solgudens tempelruiner løfter sig den første basilika.

Nede under solgudens tempel er mørke og dempet larm — det er hammerslagene fra Roms republikanske tid, arbeiderne utvider den gamle serviske mur fra den forhistoriske tid. Der bygges med sverd ved lend i republikkens Rom for å gjøre byen beboelig for

mennesker, de veldige — underjordiske — kanaler og vannledninger forteller om det. 16 445 meter ledning fører en daglig vannmasse på 667 600 kubikkmeter inn til Rom. Og høie murer om byen forsvarer disse kjempearbeider. Men Rom blir eldre, nye murer strekker sig om den, og ovenpå de republikanske arbeideres mur, reiser keiserne sitt Mithrastempel.

Turisten stiger op fra republikken til keisertiden, gjennom den første kristne tid og middelalderen — ut i våre dages Rom. Og nu er hans øine åpne — nu oplever han historien — nu ser han, at i Rom lever samtidig alle dens tidsaldre. I alle disse 3000 år har byens sjel levet sitt liv og iaktatt menneskenes ferd. —

I disse dager drar pilegrimene mot Rom. Tanker, ønsker, lengsler fra dem, som i tidenes løp har vandret drømmende om i Roms gater og vendt blad efter blad i verdenshistoriens billedbok, de samler sig som trekkfugler. I tette skarer strømmer de innover via Appia.

Domine Quo Vadis, en uanseelig liten kirke like utenfor muren stanser den store skare. Hvad ser den? Intet annet enn sporene i en sten av to nakne føtter. Intet annet.

Sporene av disse føtter, som i to tusen år har vandret gjennom vår historie og har satt sitt preg i annen materie enn veiens sten — domine quo vadis?

I disse dager drar pilegrimene mot Rom.

DE TYSKE KATOLIKKER OG ØSTERRIKE

Det er ikke med lett hjerte, at Centrumspartiet, og med det de tyske katolikker har hilst Hitlers regjering. I øieblikket kan man skjelve mellem tre retninger innenfor katolske kretser: de som følger Hitlers diktatur med sympati, de som finner sig i det, men beklager det, og de som nekter å anerkjenne eller underkaste sig det. De første er i absolutt mindretall, og det synes ikke som de siste begivenheter har øket dem — den annen gruppe synes å forsvinne mer og mer op i den tredje. Opposisjonen vinner med andre ord terreng — hvorfor?

En av de viktigste grunner er vel nok den hårdhendthet, hvormed man går frem mot katolikker, ansatt i faste stillinger. Gamle tro statsfunksjonærer, embedsmenn o. l., som har tjent med offervilje og mot i de vanskelige år, settes på gaten til fordel for nasjonalsocialister — ofte med en helt utilstrekkelig pensjon, hvis de overhodet får noen. I det Hitler-partiet kom til makten var dette en logisk følge: den offentlige mening måtte vinnes enn mer ved at alle som var med i leken også fikk sin del av steken.

Men ikke desto mindre var denne logikk en skuffelse, fordi intet parti i den grad hadde bekjempet all maktmisbruk som nettop nasjonalsocialistene, og nu gjorde de sig selv skyldig i det. Mulig var skuffelsene størst hos de katolikker som i Hitler og hans parti hadde sett medarbeidere — dypt følte de nu de urettferdigheter som blev utøvet av de nye makt-havere.

Dertil kom så begivenhetene i München. Den 11. juni møttes representanter for alle tyske katolske foreninger til en kongress i denne by. Kongressen var først blitt forbudt, men hadde siden fått tillatelse til å finne sted. Men efter at et par møter var blitt holdt om formiddagen den første dag — hvor forresten von Papen hadde holdt en lang lovtale over det nye styre — kom der plutselig ordre om at kongressen skulde oppløses og deltagerne straks begi sig til stasjonen, hvor ekstratog var opsatt for med en gang å bringe dem tilbake til sine hjemsteder. Utilfredsheten i München var veldig og spredte sig derfra til alle tyske katolikker.

Men ennu større røre vekker begivenhetene i Østerrike, hvor kansleren Dollfuss har tatt klart parti mot nasjonalsocialistene. De tysk-orienterte kretser i Østerrike insinuerer, at han på den måte takker for det lån, som Frankrike har bevilget ham — men de glemmer at Tyskland hadde gjort ham minst likeså fordelaktig tilbud, og han hadde fritt valg mellem de to land. Når han foretrakk Frankrike, var det sikkert for å bevare sin frihet. Sannheten er, at i Østerrike er folket delt i to store partier: katolikker og socialister, og ingen av disse ønsker en regjering i Hitlers ånd. Når nasjonalsocialistene i de senere år har fått en del tilhengere i Østerrike, er det fordi de har optrått som katolisismens forsvarere — fordi de har utbasunert, at når de kom til makten, vilde Kirken bli respektert i alle dens rettigheter. Det som nu er skjedd i Tyskland har vist Østerrike at man ikke må bygge på de hitlerske løfter.

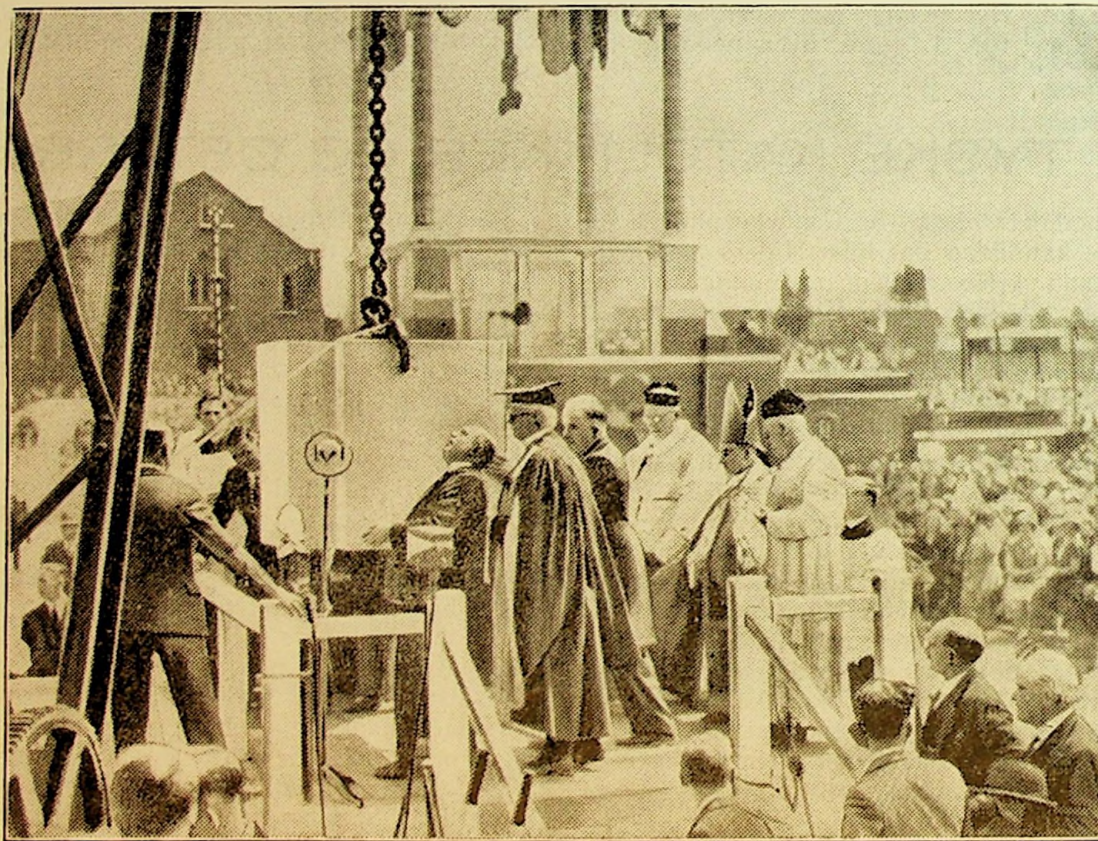
De tyske katolikker har alltid holdt sig nær sine trosfeller i Østerrike, og har vært stolte av for sine protestantiske landsmenn å kunne vise et tysktalende land, hvor katolisismen regjerte. Dollfuss har overrasket dem og fått dem til å reflektere: denne lille energiske og kloke mann har vist dem at han har verden i ryggen. Hans forbinnelse med Rom, Frankrike og England har plutselig gjort Østerrike til en maktfaktor, man må regne med og gjenopfrisket erindringen om dets fortid, kultur og geografiske betydning. Og Vatikanet har vist ham sin sympati — ja, mer enn det, mens alle vet at von Papen ikke fikk den mottagelse ved den Hellige Stol, som han hadde håpet, og vendte hjem fra Rom med tomme hender.

Alt dette har gjort katolikkene skeptiske — og har gitt sig utslag i biskopenes kollektive brev, som blev oplest Trefoldighetssøndag i alle tyske katolske kirker. Det er mulig det betydningsfulleste dokument som den tyske katolske kirke har utsendt siden krigen. Bisko-

pene protesterer deri mot den overlast som katolske funksjonærer har lidt av dagens herskere — de påberoper kirkens uavhengighet av staten og reiser sig med kraftig energi mot tanken om å grunnlegge en nasjonal kirke. De forlanger full frihet for den katolske kirke, isærdeleshet hvad angår opdragelse, presseanliggender og velgjørenhet. De anerkjenner regjeringens rettmessighet og yder dens anstrengelser for å styrke og gjenopbygge Tyskland, dens kamp mot gulløsheten og mot umoralen, all mulig ære. Men ikke destomindre er man bekymret for retningslinjen — og ønsker å få konstateret, at den katolske Kirkes apostolat ikke vil bli lagt hindringer i veien.

Vil nasjonal-socialistene gi en slik ønsket garanti? Vil de betrakte katolikkene som sine medarbeidere — det må være tillatt å betvile det. Regjeringen bevarer en taushet som ikke spår noe godt. De siste dages begivenheter med Centrumspartiets oppløsning heller ikke — — —.

Grunnstensnedlegning til Liverpool-katedralen.

Under store festligheter og veldig deltagelse blev annen pinsedag grunnstenen nedlagt til Kristus-Konge-Katedralen i Liverpool. Tilstede var 30 biskoper, over 1000 prester og 40 000 legfolk. Dessverre var den utnevnte pavelige legat, kardinal Bourne fra Westminster, så syk at han ikke kunde delta — i siste øieblikk kom den irske kardinal Mac Rory i hans sted — og tross

den spenning som hersker mellom England og Irland blev han mottatt med uhyre begeistring, da han pinselørdag ankom til byen. Erkebiskop Downey, som har vært den drivende kraft i hele dette hyggearbeid, ledet de mange festligheter som grupperte sig om selve hovedhøytideligheten: innvielsen av den store hvite marmorblokk, som blev senket i jorden som begynnelsen til

det største katolske bygningsløft som de siste århundreder kan opvise. Et særlig gripende øieblikk var da erkebiskop Downey talte til ca. 35 000 barn og holdt sitt livs mulig vakreste preken, hvori han bl. a. sa: «Katedralen er ung, ung som I. Den vil vokse som I — dag for dag vil den bli større som I og jeg håper at når I blir menn og kvinner vil I se dens fullendelse. Hvor blir det herlig for Eder å vokse med den! Hvor er det ikke en stor utmerkelse for Eder å kunne følge en katedrals tilblivelse fra den første stund av til den står ferdig! Nå der er gått år, vil I tenke på dagen

idag som en av de minneverdigste i Eders liv! Ellers leser I historie — idag er I med på å skape historie, og det var mitt hjertes innerste ønske at I, bispedømmets barn, alle skulde være ved grunnstensnedleggelsen, så I alltid følte Eder i forbindelse med Katedralen — —. Der vil her bli et kapell for de uskyldige barn — — — og intet vil hjelpe så meget til å få den stor og vakker som Eders bønner!»

Foruten grunnstensnedleggelsen blev der reist et stort kors av tre på det sted, hvor senere høialteret skal være.

Ungdommen av idag —

Filosofen Schopenhauer var en dag på en eller annen måte sluppet inn i den zoologiske have i Berlin utenfor den tid hvor publikum hadde adgang. En vokter angrep den reglementsstridige besøker og spurte ham i en bister tone: «Hvem er De?» hvortil filosofen saktmodig svarte: «Tja — tror De jeg vet det selv?»

Så usikker er ikke ungdommen av idag — tvertom forkynner den lett og uten betenkning hvem den er eller tror sig å være. Den har sin psykologi i orden — har lært selv-analyse allerede i skolen, og kjenner til å eksperimentere med sig selv. Tidlig har den fått lov til å uttale sig om sitt interessante selv i enqueteer og avhandlinger om emner som aldri vilde gis som stilopgaver bare et ti-år tilbake. Men psykologi er et tveegget sverd. Selvbekjennelser er alltid mistenkelige — som selvportretter de vanskeligste å male. Vi er alltid lett forelsket i oss selv og forveksler så ofte hvad vi er med det vi gjerne vil være.

Men — la oss allikevel lytte uten all for megen skepsis til hvad ungdommen av idag sier om sig selv. Mange taler og skriver om «vår generasjon» og mener dermed de som har samme tenkemåte og levevis som de selv. Men «generasjon» er ingen tidsbestemmelse — den er en bestemt form og en bestemt sjelelig holdning. Den er heller ikke en livsanskuelse, men en særlig måte hvorpå livsanskuelser opfattes og virkeliggjøres. Generasjon er nye tilskynnelse, nye opfattelser, nye handlemåter, som hever sig over de foregående livsformer, hvor disse er stivnet i vaner og er blitt til masker. Den nye generasjon tror sig alltid å være i motsetningsforhold og føler sig derfor alltid i kamp, og det gir den dens slagkraft. Den lever så å si alltid med et annet fortegn enn den forutgående generasjon — ikke alltid bevisst og beregnet — ikke alltid bare for kontrastens skyld, av ren og skjær opposisjonslyst. Der finnes i det sjelelige den samme rolige forandring og vekslen av former etter en like, kontinuerlig linje, som man finner i biologien — men der kan også i det psykologiske som i biologien komme plutselige motsetninger og mutasjoner etter hverandre.

Ikke alt nytt er bare et utslag av mote og snobberi, hvor vanskelig det enn ofte kan være å sikte dette fra i sin positive eller negative form.

Ungdommen av idag vil først og fremst være saklig — saklig som vår tid er det selv. Den søker *ting*, ikke meninger eller følelser — den vil først og fremst den nakne virkelighet uten besjeling, uten lyrisk tilsetning, uten pynt, uten poesi, uten retorikk — man fristes næsten til å si: uten ord. Man kan forstå det: det er reaksjon etter et helt århundres endeløse ordskvalder.

Hvor har vi ikke tilsnakket alt! Hvem kan enn *virkelig* si hvad han tenker og føler? All talen og all skriven er blitt tillært tale- og skriveferdighet — plaprende møller uten kjerner, fordi vi har lært å tale og skrive før vi ennå kan tenke og føle.

Pythagoras lot *sine* elever tie i tre år før han innførte dem i sin filosofi — hvor finnes der nu det sted hvor man kan tie undtagen innenfor klostrenes porter? Fra barnsben av har vi latt ordene få makt over oss og latt dem legge sig over vårt liv og vår sjel som et slør og latt oss gå blinde gjennom livet av lutter bokstavtreldom.

Ungdommen av idag er svunget til den motsatte pol — fra ord til sak. Men vet dere hvor hård kampen vil bli mot frasen, mot ordenes treldom? At det ikke er gjort med å protestere, som bare vil være å bytte sløre våben med ennå sløvere. Å stille frase op mot frase — hvad er vunnet da?

For det alvorlige menneske har saklighet alltid vært et livsmål — det ligger jo i selve evangeliets fordring: «Eders tale være ja eller nei!» Og dermed også eders tanke, følelse og vilje. Moderne ungdom går egentlig kun tilbake til den gamle tradisjon og det er godt i så måte. Derfor finner den sig også tilrette i den nye bygningsstil, i de upatetiske og uretoriske kirker, i hvilke den religiøse mystikk kan utfolde sig enkelt og prunkløst. Dens litteratur står i de korte setningers tegn — nøkterne og usentimentale som dens opførsel i samvær. Meget konvensjonelt faller nu — meget som var blitt rutine og maskinmessig. Ungdommen idag tilhører chaufførtypen: en maskin og et *mål!* Dertil behøves ikke de mange ord! Den er ikke parlamentarisk innstillet, fordi den hater tomt snakk og evindeligg prosedyre. Hvorlede vurderer den mennesker? Jo, som saker — som gjenstand for studier eller ydelser. Sentimental deltagelse for det privat-

personlige har den ikke — verket er for den mer enn forfatteren. Den personlige opplevelse trær i bakgrunnen også som gjenstand for diktning. *Ikke å si, hvis den lider eller hvad den lider* — er dens parole. Å skape noget som hviler på sig selv, noget anonymt som nogen skapte i middelalderen — det er dens ærgjerrighet. Som en ordfører for den nye generasjon uttrykte det: «Når nogen puster sig op som viktige Bonzo'er — når de utbasunerer sine prestasjoner, sine veldige beslutninger, sine kloke tanker, eller med bevende stemme forkynner sine skuffelser, fortvilelser eller sine resignasjoner, da blir vi kvalme! All elendighet i verden kommer av at man anser sig selv som så betydningsfull — eller ikke betrakter sine sorger som privatsaker!»

Denne ungdom tiltrekkes ikke av de sjelelige labyrinter — den kretser ikke om sitt eget jeg. Den føler sig ved innstinkt og ikke gjennom refleksjon festnet til tilværelsen, mulig ensom, men ikke alene. Saklig overfor sig selv og derfor med mindre evne til å lide fordi den ikke er så følelsesavhengig i sitt indre. Den har ikke lukket sig ute fra verden, men den har lukket for de indre avgrunner i sin sjel.

I alle forhold er den foretagsom. Allerede på skolebenken lærer den selvstendig å søke viden og arbeide selv, istedet for passivt å høre på andre. Denne ungdom kan ikke opdras efter de gamle autoritative, pedagogiske metoder — den vil ikke belæres, men føres — vil ikke være tilhører, men medarbeider. Den er usammensatt, med ikke overvettets megen lærdom, sikker på sig selv, stolt fordi dens horisont er innnevret. Er den bedre eller dårligere enn sine forgjengere? Hvem kan avgjøre det? Trenger man under dens overflate, ser man menneskehetens evige ansiktstrekk også uforandret hos den. I avveksling — alltid dog det samme!!

Svenske helgenlegender.

SANKT SEBASTIAN.

Fra Fornsvensk Helgenlegendarium ved Iwan B—W.

Sebastian var fyrste, herre og hertug av Milano i Diocletian's dager. Han var keiseren så kjær, at han dag efter dag ikke fikk opholde sig annetsteds enn i Diocletian's palass. Han skjulte at han var kristen for at han i hemmelighet kunde trøste og formane de kristne som var i fengsel og der måtte utstå store pinsler.

Ved den tid var to unge menn av god byrd og kjødlike brødre, Marcellianus og Markus, fengslet og med alle pinsler prøvet for troens skyld, og blev omsider dømt til døden. Deres gamle mor kom i sin sorg med oppløst hår og istykkerrevne klær og blottet sitt bryst og ropte: «Ak mine elskede sønner! Hvem har vel hørt om en smerte så stor som min! Hård å lide er sorgen. Ve mig arme som skal miste mine sønners liv! Selv har de tilbudt sig å dø. Hvis jeg så dem fanget i fiendens

vold, skulde jeg liste mig frem mellem sverdene og atter forløse dem, hvis jeg kunde. Jeg vilde bryte borgen istykker, hvor de holdtes fengslet. Nytt er det og før ganske ukjent, at noen tilbyr sig selv å dø og lar en annen hugge sitt hode av. Livet ønsker man å forlate, døden vil man ikke vente. Dette er sorg, når de som er unge er trette av å leve, mens elendige oldinger vil leve lenger.»

Siden kom faren vanfør og lam og blev ledet frem. Aske hadde han strødd på sitt tildekkede hode og høit til himmelen ropte han: «Sent er jeg kommen for å si farvel og bringe hilsen med barna til Hel. Ak, mine sønner, min alders trøst! Hvorfor synes eder døden dog så skjønn? Unge og gamle gråter med mig. I unge, gråt over de unge, og I gamle gråt over mig, som heller vilde ha vært hos de døde enn å se mine sønner attrå døden! Ak, mine øine! Gråt så mange tårer så de skygger mitt syn, så jeg ikke må se mine sønner under øksen!»

Så kom deres hustruer med sine barn, sørgende, og ropte: «Hvem vilde I overlate oss til! Hvem blir herre for våre barn! Ak, hårde er eders hjerter, som forakter far og mor og forakter venners råd og forsaker hustru og har Hel kjærere enn barna!»

Da rørtes Guds riddermenns hjerter og bevegdes ved all denne gråt og jammer.

Sebastian stod i nærheten og hørte på og kunde ikke holde det ut lenger, men ropte: «Guds riddersmenn! Frykter ikke for å forlate denne verden, og kast ikke bort evighetens krone og lønn for øieblikkets glede og elendige lyster.» — Også til deres pårørende talte han. «De skilles ikke fra eder, men går i forveien for å tilrede himmelske boliger og stjerneprydde troner til eder som fra evighet er bestemt fra verdens skapelse. Denne verdens liv svikter alle som har det deilig og setter sin fortrøstning til den, og bedrar alle som tror på den, så at ingen kan leve trygg og sikker i denne verdens hegn. Men å dø fra denne verden er vel en liten stund svært, men kort efterpå glemt. Med døden ender all ufrohet og den er ophavet til all fryd, den er begynnelsen til sundhet og slutten på dette korte og elendige liv. Den kommer med evig liv og glede til alle dem som tror på Jesus Kristus, Han som fremfor alt annet er evig liv og glede.»

Da blev også Ziburtius fengslet og det gas ham valget mellem å ofre til gudene eller gå barbent over glødende jern. Ziburtius gjorde korsets tegn foran sine føtter og uforferdet trådte han med sine bare føtter på de glohete jernstykker og sang til Guds ære: «Mig synes som om jeg gikk frem over blomstrende roser i min Herre Jesu Kristi navn.» Da sa Fabianus, borgermesteren: «Hvem kan tvile på at Jesus Kristus har lært dig trolldom.» Da svarte Ziburtius: «Ti du dåre! Du er uverdigg til å nevne dette hellige navn.» Og Fabianus lot halshugge Ziburtius.

Markus og Marcellus lot han drepe med spydd. Fabianus fortalte Diocletianus at Sebastian var blitt kristen. Diocletianus kalte Sebastian til sig og sa til ham: «Jeg holder dig for å være en av det romerske rikets fyrster og du er funnet å være mitt livs og gu-

denes hemmelige fiende.» Sebastian svarte: «Jeg tjener den sanne Guden og daglig ber jeg for det romerske rikes ære og for din sundhet!»

Diocletianus befalte at han skulde føres ut på marken og bindes til en pæl, og at de skulde skyte på ham med bue og piler til han blev like så full med piler som et pinnsvin med tagger. Det blev gjort og derefter gikk de fra ham i den tanke at han var død. Men fem dager etterpå stod han uskadt for keiserens øine og gav ham på Guds vegne skylden for alt ondt han hadde gjort Guds folk. Diocletianus spurte ham om han var den Sebastian som var blitt skutt til døde. — Sebastian svarte at han av den grunn hadde reist sig igjen, at han vilde advare ham for Guds fryktelige dom.

Diocletianus lot ham nu slå med jernstenger til han atter overgav sin ånd i Guds hånd, og påbød at hans lik skulde kastes i en gjødselbinge så at de kristne ikke skulde finne hans ben og hedre den døde. Men Sebastian viste sig for en kvinne som het Luciana og fortalte henne hvor hans lik lå og bad henne å legge det i jorden ved de hellige apostler Petri og Pauli føtter. Luciana fant hans lik og gjorde som han hadde sagt henne.

BOKANMELDELSE

Sigrid Undset: Die heilige Angela Merici.

Herder & Co. Freiburg im Br.

Hos det store forlag Herder & Co. i Freiburg er det nylig kommet ut en vakker liten bok av Sigrid Undset. Det er litt trist at ikke slike bøker kan komme ut her i landet. I grunnen trenger vi dem mer enn tyskerne; men som nu en gang forholdene er, må vi glede oss over at disse fire små kapitlene er trykt. — de har meget å si nettop vår tid — og over at det er så mange norske menn og kvinner som leser tysk. Prisen skal heller ikke skremme noen. En kan få kjøpt boken hos norske bokhandlere for mindre enn 2 kroner.

Det første kapitlet «Frau und Kultur» inneholder de fakta som Sigrid Undset så ofte har gjort sig til talsmann for: det er ikke sant hvad protestanter alltid sier, og formodentlig tror, at den katolske Kirke stenger kvinnen ute fra kulturarbeid. Det skulde være interessant om Sigrid Undset en gang fikk tid til å gi oss en utførlig fremstilling av forskjellen mellom katolsk og protestantisk syn på kvinnearbeid, enten det nu blev i avhandlings- eller romanform. Det siste vilde sikkert gjøre mest virkning i vårt land.

I skildringen av de forhold Angela Merici vokste op under, kan vi ikke la være å se likheten mellom katolsk opdragelse i et kristent hjem i Italia i renessanse-tiden, og den Kristin Lavransdatter fikk her i landet i

middelalderen. Vi har sett oss stolte på den kultur som ledet Lavrans Bjørgulfsøn i all hans ferd, fordi vi tok den for *norsk* bondekultur. Nu kan vi ikke la være å legge merke til at det er *kristen* kultur, slik som den rådet i vårt land og den gang her fantes en autoritet, og respekt for tradisjon og for godhet. — Vi får se hvorledes Angela blir den hellige Angela, fordi hun uten vakling følger den vei hun har sett at hun skal gå, hvad det er for kvinne-arbeid hun skal organisere, og hvorledes Ursulinenes samfund blir til. I det siste kapitel om Angela Mericis testament peker Sigrid Undset på tanker som ennå ligger gjemt der, og som vår tid nok kunde ha bruk for.

Det er i det hele en tankevekkende bok som vil gi hver leser nye tanker å sysle med. Derfor: kjøp boken!

Antonie Tiberg.

Pastor J. Recktenwald 60 år.

Den 7. juli fyller sogneprest i Porsgrunn, J. Recktenwald, 60 år. De 34 av disse år har han ofret sitt arbeide her i Norge — til og med så langt borte fra sitt fedreland som i Hammerfest, hvor pastoren efter et kortere forberedende ophold i Bergen fant sitt første selvstendige virkefelt.

I 12 år bodde han deroppe, og det var med sorg at den lille menighet tok avskjed med sin avholdte sjelesørger, da han i 1911 forflyttet til Kristiansand, hvor han virket til 1923 og også der vant sig almindelig kjærlighet og respekt. Fra 1923—1925 var pastor Recktenwald sogneprest til St. Olavskirken i Trondheim, hvor hans 25-årige prestejubileum blev feiret med

stor høitidelighet, hvori også deltok mange anderledes-troende.

I 1925 kom pastor Recktenwald til Porsgrunn, hvor han siden da har virket med den samme nidkjærhet og den samme kjærlige offervilje, som har vunnet ham tillit og kjærlighet overalt hans vei er gått.

Et synlig utslag ga denne tillit sig, da sognepresten i 1932 blev medlem av St. Olavsforbundets centralstyre.

Vi bringer pastor Recktenwald vår hilsen til festdagen den 7. juli og våre beste ønsker om fortsatt virke i kraft og lys — ad multos annos!

90-årig trosfelle.

En kjent og aktet dame av vår menighet, frk. *Eleonore Thoresen*, feirer lørdag 8. juli sin 90-årige fødselsdag. Hun tilbringer sitt otium på damehjemmet Oslo Hospital i Gamlebyen. Her i hjertet av alle de gamle minner fra vår katolske storhetstid lever hun stille og tilbaketrukket i bønn og arbeide. Men følger allikevel med i alt som foregår med usvekket vivasitet. Med lysende interesse kan hun ennu ta stilling til dagens og tidens spørsmål og være med på sin måte. I det senere er hjertet ikke så bra, likesom leddegigt heller ikke forsøker tilværelsen for vår gamle trofaste trosfelle. Vi tør ønske henne til lykke med dagen — og fremtiden. Likesom vi vet at hun ber for oss, vil vi be for henne.

Oslo, 1. juli 1933.

Ivar Ruyter.

Innsamling innen St. Olavs menighet, Oslo

til St. Olavskirkens oppussing ved hjelp av katolske arbeidsløse.

P. L. kr. 10,00, H. C. 50,00, A. T. 10,00, G. 10,00, H. B. 10,00. Hittil tilsammen kr. 90,00.

Liste for innsamling til vår feriekoloni.

Fra før kr. 1141,23, A. P. kr. 20,00, C. M. kr. 6,00, J. G. 5,00, S. B. Arendal 20,00. Tilsammen kr. 1191,23.

Hørhjemme: —

STABEKK. Søndag den 25. juni avholdt Stabekk menighet Jesu Hjerte fest. Kapellet var festlig pyntet i Pavens farver og med søstrenes skjønne haveblomster. Høimessen blev lest av sogneprest pater Bzdyl S. M. i nærvær av hans høiærverdighet biskop Mangers, som preket over lidelsens og kjærlighetens mysterium. Hans høiærverdighet var også til stede ved aftenandakten, som etterfulgtes av hyggelig samvær i haven. Det gledet Stabekk katolikker å få besøk av sin biskop, geistligheten og Oslo katolikker. Der blev avsendt telegram til vår forrige sogneprest pastor van der Vlugt: «Samlet til patronatfest sender Stabekk menighet de beste ønsker». Til hvilket pastoren svarte: «Hjertelige gratulasjoner. Gud signe menigheten». N a n.

HAMAR. St. Torfinns menighet hadde siste søndag en oplevelsesrik dag. Den almindelige festglede hos alle de troende som

fra fjern og nær var strømmet til det lille kapell var da også tredobbelte begrunnet i den offentlige høitideligholdelse av de hellige apostelhøvdinger Peters og Paulus fest av vår høiærv. overhyrde biskop Mangers besøk og hans meddelelse av fermingens hl. sakrament til en rekke voksne og barn. Biskopen celebrerte om morgenen prelatmesse assistert av pastor Sund, hvorunder koret sang sine vakreste latinske motetter. Ved høimessen, som blev celebrert av pastor Sund, preket hans høiærv. i tilslutning til festdagens hellige evangelium i enkle og hjertevarme ord. Etter messen sang koret Veni Creator, hvorefter biskopen iført sin mitra og med den gyldne hyrdestav i hånden, sittende foran alteret, meddelte fermingens hl. sakrament. Om eftermiddagen samledes man atter i Herrens hus for efter prekenen og avsyngelsen av «Store Gud» å motta den sakramentale velsignelse. Og om aftenen bragte en festlig sammenkomst i foreningslokalene en minneverdig avslutning på den store dag. Sang til Olavshymnens toner slo biskopen imøte ved hans inntrøden i de hyggelige lokaler, som på det nærmeste var overfylt av voksne og barn. Pastor Sund holdt velkomsttalen, hvorefter man tilbragte et par festlige timer til hans høiærverdighet med hjertelige ord lykkønsket de fermede, rettet en takk til pastor Sund som stedets fung. sogneprest, og gav oss alle sin biskoppelige velsignelse.

Halvor Olav.

— og derute:

ROM. Attentat i St. Peterskirken. Søndag klokken ca. 11 deponerte en mann en liten kuffert i garderoben til St. Peterskirken, som den fungerende opsynsmann Remo Fegni satte til side. Noen øieblikk senere eksploderte en helvedesmaskine, som den inneholdt, og såret 4 personer. Støien vakte merkelig nok ingen opsikt enn si panikk i selve kirken, da klokken var så nær middag, og man trodde det var det sedvanlige kanonskudd som pleier å angi dette tidspunkt. Derfor gikk alt sin rolige gang, og man lukket overhodet ikke kirken et øieblikk. — Efterforskningen har ikke brakt noe resultat utover at man har konstatert, at det var en utlending som deponerte kufferten. Alle de sårede er italienerne og mottok om eftermiddagen besøk av utsendinger fra Vatikanet, som overbrakte dem Pavens velsignelse. Alle vil snart være helt restituerte.

ROM. Spanske katolikker hos Paven. 3000 spanske katolikker er blitt mottatt i audiens av pave Pius XI, som overfor dem uttrykte sin levende deltagelse i de prøvelser Spania nu må gjennomgå. Han fremhevet prestenes offervilje og de troendes standhaftighet, og formante de tilstedeværende pilegrimer til ikke å bli motløse, men «håpe mot håp!»

KARDINALENS 2-ÅRSPLAN. Som tidligere meddelt besluttet erkebiskopen av Paris, kardinal Verdier ved juletid 1931 å sette igang bygningen av 60 nye kirker i løpet av to år. Formålet var dobbelt: å skaffe kirker for beboerne av de nye kvarterer som hadde reist sig omkring Paris i de senere år, samt å avhjelpe arbeidsløsheten. Det var ut fra det siste synspunkt at arbeidene straks måtte gjøres så omfattende som mulig. Derved opnådde man å gjøre hjelpen mest effektiv og gi flest mulig beskjefstigelse. — Planen nærmer sig nu sin fullførelse. Forleden søndag kunde kardinalen innvie 2 nye kirker, og samme dag la han grunnstenene til en ny, nr. 52! Man regner sikkert med at grunnstenen til den siste kirke vil være lagt innen de 2 år er omme, d. v. s. innen utgangen av 1933.